

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť

2011/2069(INI)

20.9.2011

STANOVISKO

Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť

pre Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

k situácii v oblasti základných práv v Európskej únii (2010)

(2011/2069(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Lívia Járóka

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre práva žien a rodovú rovnosť vyzýva Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na Dohovor OSN z roku 1979 o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW),
 - so zreteľom na článok 2 a článok 3 ods. 3 druhý pododsek Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a článok 157 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. júna 2010 o hodnotení výsledkov plánu uplatňovania rovnosti žien a mužov na roky 2006 – 2010 a o odporúčaníach do budúcnosti¹,
 - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie, najmä na jej články 1, 2, 3, 4, 5, 21 a 23,
 - so zreteľom na odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy týkajúce sa opatrení pre boj proti diskriminácii na základe sexuálnej orientácie alebo rodovej identity (CM/Rec(2010)5) a na odporúčanie a rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy na rovnakú tému (odporúčanie 1915 a rezolúcia 1728),
 - so zreteľom na Európsky pakt pre rodovú rovnosť (2011 – 2020), ktorý Európska rada prijala v marci 2011,
 - so zreteľom na Stratégiu Komisie o rovnosti žien a mužov 2010 – 2015 (KOM(2010)0491),
 - so zreteľom na správu Agentúry pre základné práva o homofóbii, transfóbii a diskriminácii na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity (2010),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Stratégia účinného uplatňovania Charty základných práv Európskou úniou z 19. októbra 2010 KOM(2010)0573 v konečnom znení,
 - so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu zo 7. apríla 2011 (CM(2011)49 v konečnom znení),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 5. apríla 2011 o prioritách a náčrte nového politického rámca EÚ zameraného na boj proti násiliu páchanému na ženách²,
- A. keďže vstupom Lisabonskej zmluvy do platnosti sa v EÚ vytvorila nová situácia v oblasti ľudských práv tým, že Charta základných práv sa stala právne záväznou (článok 6 ZEÚ),

¹ P7_TA(2010)0232.

² P7_TA(2011)0127.

- B. keďže napriek pokroku, ku ktorému sa v priebehu rokov dospelo, sa rovnosť žien a mužov v mnohých oblastiach naďalej nedosiahla, ako napríklad na trhu práce, v súkromnej sfére, v boji proti stereotypom a násiliu na ženách,
- C. keďže rovnosť žien a mužov je uznaná chartou ako základné právo a keďže by sa malo bojovať proti všetkým druhom diskriminácie;
- D. keďže smernice o rodovej rovnosti požadujú od členských štátov, aby zriadili alebo vymenovali orgány na podporu rovnosti, ktoré by zároveň poskytovali nezávislú pomoc obetiam diskriminácie;
1. potvrdzuje článok 2 Zmluvy o Európskej únii, ktorou sa zakladá Únia spoločenstva nedeliteľných a všeobecných hodnôt rešpektujúcich ľudskú dôstojnosť, slobodu, demokraciu, rovnosť, solidaritu, právny štát a dodržiavanie ľudských práv pre všetkých občanov na území Európskej únie vrátane príslušníkov menšín;
 2. vyzýva Komisiu, aby dôsledne sledovala presadzovanie európskych právnych predpisov v členských štátoch, ktoré sa týkajú rodovej rovnosti;
 3. víta prvú výročnú správu Komisie o uplatňovaní Charty základných práv Európskej únie; víta závery Rady, najmä v súvislosti s jej záväzkom plniť ambície EÚ v otázke rodovej rovnosti v zmysle zmluvy;
 4. vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby pri príprave právnych predpisov a analýze stavu základných práv v Európskej únii brali do úvahy osobitné potreby a obavy žien;
 5. pripomína, že v článku 23 charty sa uvádza, že: „Rovnosť medzi ženami a mužmi musí byť zabezpečená vo všetkých oblastiach vrátane zamestnania, práce a odmeňovania. Zásada rovnosti nebráni zachovávaniu alebo prijímaniu opatrení, ktoré ustanovujú osobitné výhody v prospech menej zastúpeného pohlavia”; zdôrazňuje, že to v žiadnom prípade neohrozuje práva ostatných menej zastúpených skupín, ako sú deti (článok 24), starší ľudia (článok 25) a osoby s postihnutím (článok 26); okrem toho zdôrazňuje, že v článku 21 je jasne zakázaná diskriminácia voči iným osobám, osobám s určitými genetickými črtami či diskriminácia na základe sexuálnej orientácie;
 6. zdôrazňuje, že ženy sú hlavné obeť rodového násillia; poukazuje na to že násillie a hrozba násillím predstavujú porušenie práva na život, bezpečnosť, slobodu, dôstojnosť a telesnú a emocionálnu integritu a sú vážnou hrozbou pre telesné a duševné zdravie obetí takéhoto násillia; zdôrazňuje, že dôsledky takéhoto násillia, ktoré je v celom európskom spoločenstve natoľko rozšírené, predstavujú skutočné porušenie základných práv, pohromu z hľadiska zdravia a prekážku bezpečného, slobodného a spravodlivého vykonávania občianstva všetkými ľuďmi;
 7. berie na vedomie balík Komisie týkajúci sa obetí; vyjadruje poľutovanie nad tým, že násillie voči ženám sa neberie náležite do úvahy; vyzýva Komisiu, aby začala presadzovať komplexný politický prístup proti rodovému násilliu a smernicu zameranú na potláčanie a odstraňovanie všetkých foriem diskriminácie a násillia proti ženám a dievčatám vo všetkých členských štátoch EÚ;

8. s cieľom vyhnúť sa neprimeraným očakávaniam a nesprávnemu pochopeniu vyzýva Komisiu, aby lepšie informovala občanov nielen o ich právach zakotvených v Charte základných práv, ale aj o rozsahu platnosti charty; v tejto súvislosti pripomína význam európskeho portálu elektronickej justície; okrem toho vyzýva členské štáty, aby v občianskej spoločnosti zvýšili informovanosť o charte prostredníctvom nepretržitého dialógu s príslušnými mimovládnyimi organizáciami, a najmä so ženskými združeniami, pretože majú neoceniteľné skúsenosti, čo sa týka stereotypov a diskriminácie a pretože je všeobecne známe, že ženy boli odjakživa najčastejšími a najzraniteľnejšími obeťami;
9. víta fakt, že Agentúra pre základné práva zahrnula práva transsexuálov do svojej správy o homofóbii, transfóbii a diskriminácii na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity (z roku 2010), ako aj to, že Komisia ich zahrnula do stratégie rovnosti žien a mužov (2010 – 2015); upozorňuje Komisiu na nutnosť zohľadniť rodovú identitu v oblasti diskriminácie podľa pohlavia, a to najmä pri budúcich revíziách smernice 2004/113/ES a smernice 2006/54/ES;
10. konštatuje, že transsexuáli sa stretávajú s diskrimináciou a stigmatizáciou a že plne neužívajú svoje právo na dôstojnosť a integritu, keďže sa v 21 členských štátoch od nich nezákonne požaduje sterilizácia či rozvod; vyzýva Komisiu, aby v plnej miere zahrnula, okrem iného do legislatívnych návrhov a revízií, rodovú identitu v súvislosti s diskrimináciou na základe pohlavia; vyzýva členské štáty, aby zrušili požiadavky na sterilizáciu a iné povinné lekárske úkony, ktoré sú v rozpore s právom transsexuálov na dôstojnosť a integritu;
11. vyzýva Komisiu, aby v nasledujúcich rokoch uvažovala o návrhu právneho rámca týkajúceho sa viacnásobnej a prierezovej diskriminácie;
12. zdôrazňuje, že je potrebné zasadzovať sa o zmiernenie všetkých stereotypov a diskriminujúceho správania, a to prostredníctvom osobitných programov, činností a kampaní, do ktorých budú zapojené členské štáty, sociálni partneri, nevládne organizácie, inštitúcie a poslanci parlamentov;
13. vyjadruje znepokojenie nad sexuálnymi a reprodukčnými právami žien a nad ich zdravím v niektorých členských štátoch; vyzýva najmä členské štáty, aby rešpektovali základné právo všetkých párov a jednotlivcov rozhodnúť sa slobodne a zodpovedne o tom, koľko detí chcú mať, v akom časovom odstupe a kedy, ako aj právo mať informácie a prostriedky na realizáciu tohto rozhodnutia, vrátane prístupu k zdravotnej starostlivosti, zákonnému a bezpečnému prerušeniu tehotenstva a spoľahlivému, bezpečnému a dostupnému počatiu;
14. zdôrazňuje, že je nutné bojovať proti sexuálnym prečinom na deťoch, ku ktorým dochádza najmä na internete, a ktoré majú celosvetový účinok; vo svojej nadchádzajúcej výročnej správe preto žiada, aby sa dohliadalo na ich ochranu a sledoval pokrok dosiahnutý v tejto oblasti; upozorňuje však, že ochrana práv detí zostáva aj naďalej v právomoci členských štátov;
15. vyjadruje poľutovanie nad pomerne nízkou kvalitou údajov, ktoré v niektorých členských štátoch získali orgány na podporu rovnosti, a ktorým chýba rozlíšenie podľa dôvodu diskriminácie, ako je pohlavie a vek, alebo podľa tematickej oblasti ako povolanie a

vzdelanie; pripomína významnú úlohu Agentúry pre základné práva pri získavaní a analýze objektívnych, spoľahlivých a porovnateľných údajov o viacerých otázkach týkajúcich sa základných práv v Európskej únii;

16. zdôrazňuje význam získavania presných údajov o osobitnej situácii žien v súvislosti s ľudskými právami v Európskej únii;
17. žiada Komisiu, aby stanovila, že členské štáty musia raz ročne podávať správu o aktualizácii Charty základných práv;
18. vyzýva Komisiu, aby zlepšila oboznamovanie o druhoch sťažností, listoch, otázkach a petíciách občanov, ktoré sa týkajú uplatňovania charty; víta konkrétne informácie o sťažnostiach na rodovú diskrimináciu, ktoré Komisia poskytne na hlbšiu analýzu Výboru Európskeho parlamentu pre práva žien a rodovú rovnosť; požaduje, aby Komisia rozsiahlo šírila svoje výročné správy o stave základných práv v Európskej únii s cieľom zvýšiť informovanosť o potrebe opatrení na boj proti demokratickým deficitom a porušeniam základných práv;
19. vyzýva Komisiu, aby hľadala účinné spôsoby prijímania následných opatrení po porušení Charty základných práv a konkrétnych prípadoch porušenia základných práv a aby vo všetkých členských štátoch vykonávala príležitostné kontroly nesplnených záväzkov;
20. zdôrazňuje, že extrémnu chudobu a sociálne vylúčenie občanov nemožno chápať výhradne z ekonomického hľadiska na základe čísiel, ale že sa musia chápať tiež v zmysle porušovania základných práv;

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	15.9.2011
Výsledok záverečného hlasovania	+: 29 -: 1 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Klaß, Kartika Tamara Liotard, Mariya Nedelcheva, Katarína Neveďalová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Joanna Senyszyn